

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
ВИТЯГ З РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО
МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

30.01.2025 № 70/б-р/к

Справа № 4/03-157-24

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України встановлено, що ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ ЛОЗІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (далі - Міськвиконком) без проведення конкурсів з окремими автомобільними перевізниками були укладені договори про організацію перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі території м. Лозова № 3 «Центральний ринок – Центральний ринок (Кільце 3)»; № 7 «6 мікрорайон – Центральний ринок»; № 2 «4 мікрорайон – Центральний ринок (Кільце 2)»; № 6 «с. Домаха – Центральний ринок»; № 4 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука»; № 8 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука», строком дії три місяці, які неодноразово переукладались.

Бездіяльність Міськвиконкому, яка полягає у непроведенні конкурсів з визначення автомобільних перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі території м. Лозова №№ 2, 3, 4, 6, 7, 8, призвела до недопущення конкуренції на відповідних ринках перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування.

За результатами розгляду справи № 4/03-157-24 така бездіяльність Міськвиконкому визнана порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на відповідних ринках перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), розглянувши матеріали справи № 4/03-157-24, та подання Четвертого відділу досліджень і розслідувань від 15.01.2025 № 70-03/28-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 10.06.2024 № 13-01/626 (вх. № 70-01/363К від 10.06.2024) Східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснений контроль за дотриманням Міськвиконкомом законодавства про захист економічної

конкуренції при укладанні з автомобільними перевізниками у період з 04.01.2021 по 10.06.2024 тимчасових договорів про організацію перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування Лозівської міської територіальної громади Харківської області, без проведення конкурсних процедур.

- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 18.10.2024 № 70/186-рп/к розпочато розгляд справи № 4/03-157-24 (далі – Розпорядження № 70/186-рп/к) у зв'язку наявністю в бездіяльності Міськвиконкому, яка полягає у непроведенні після закінчення тримісячного терміну дії тимчасових договорів конкурсу з визначення автомобільного перевізника на міських автобусних маршрутах загального користування, та діях Міськвиконкому, які полягають в укладанні з окремими автомобільними перевізниками договорів зі строком дії понад 3 місяці, що не передбачено діючим законодавством, ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності та дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на відповідних ринках перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.
- (3) Листом Голови Відділення від 18.10.2024 № 70-02/3797е Міськвиконкому надіслано копію Розпорядження № 70/186-рп/к, який відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення (ф. 119) № 0690078076433 Міськвиконком отримав 22.10.2024.
- (4) Листом від 15.01.2025 № 70-02/263е Міськвиконкому направлено копію подання з попередніми висновками у Справі, яке відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення (ф. 119) № 0690091384023 Міськвиконком отримав 20.01.2025.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (5) Відповідачем у Справі є Міськвиконком. Відповідно до інформації, розміщеної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб–підприємців та громадських формувань (витяг від 02.08.2024 № 128124812020), Міськвиконком є юридичною особою; організаційно-правова форма юридичної особи: орган місцевого самоврядування; ідентифікаційний код юридичної особи *інформація з обмеженим доступом*; місцезнаходження: *інформація з обмеженим доступом*. Основним видом економічної діяльності є: (*інформація з обмеженим доступом*).
- (6) Міськвиконком здійснює свої повноваження відповідно до Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших нормативно-правових актів.
- (7) Частиною третьою статті 140 Конституції України передбачено, що місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.
- (8) Відповідно до статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (9) Відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Міськвиконком входить до системи місцевого самоврядування.

- (10) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (11) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції». Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (12) Отже, відповідно до вказаних законодавчих норм, реалізація Міськвиконкомом покладених на нього повноважень, має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (13) Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (14) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються цим Законом. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (15) Отже, відповідно до вказаних законодавчих норм, здійснення Міськвиконкомом визначених повноважень та виконання завдань має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (16) Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать повноваження в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, *транспорту* і зв'язку.
- (17) Відповідно до статті 44 Статуту територіальної громади міста Лозова, затвердженого рішенням Лозівської міської ради від 28.12.2012 № 803, з підприємствами, установами і організаціями, які не перебувають у комунальній власності міської громади, органи і посадові особи міського самоврядування будують свої відносини на договірній та податковій основі. При цьому, органи і посадові особи міського самоврядування у межах повноважень, визначених законодавством, можуть приймати рішення, зокрема, щодо участі в обслуговуванні населення засобами *транспорту* і зв'язку; у створенні, розвитку та реконструкції об'єктів інженерного забезпечення і *транспортного обслуговування*.
- (18) Діяльність у сфері перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування регулюється, зокрема, Законом України «Про автомобільний транспорт» (далі – Закон); Порядком проведення конкурсу з перевезення пасажирів

на автобусному маршруті загального користування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081 (далі – Порядок).

- (19) Частиною другою статті 5 Закону передбачено, що державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту спрямовані, зокрема, на **створення рівних умов для роботи всіх суб'єктів господарювання**, що здійснюють свою діяльність у сфері автомобільного транспорту, обмеження монополізму та **розвиток конкуренції**.
- (20) Згідно з частиною дев'ятою статті 6 Закону **органи місцевого самоврядування** формують мережу міських автобусних маршрутів загального користування і **здійснюють у межах своїх повноважень контроль за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту на відповідній території**, запроваджують автоматизовану систему обліку оплати проїзду та встановлюють порядок її функціонування, а також види, форми носіїв, порядок обігу та реєстрації проїзних документів; визначають особу, уповноважену здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду.
- (21) Відповідно до статті 7 Закону забезпечення організації пасажирських перевезень на міських, приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, покладається на виконавчий орган ради, що представляє інтереси відповідної територіальної громади.
- (22) Згідно з частиною першою статті 31 Закону відносини **автомобільного перевізника**, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування **визначаються договором** про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.
- (23) Відповідно до частини першої - третьої статті 35 Закону послуги пасажирського автомобільного транспорту поділяють на послуги з перевезення пасажирів автобусами, на таксі та легковими автомобілями на замовлення.
- (24) Послуги з перевезення пасажирів автобусами можуть надаватися за видами режимів організації перевезень: регулярні, регулярні спеціальні, нерегулярні.
- (25) Перевезення пасажирів автобусами в режимі регулярних пасажирських перевезень здійснюють автомобільні перевізники на автобусних маршрутах загального користування на договірних умовах із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.
- (26) Частиною шостою статті 35 Закону визначено, що автобусні маршрути за видами сполучень поділяються на: міські, приміські, міжміські, міжнародні.
- (27) Згідно із частиною сьомою статті 35 Закону автобусні маршрути за видами перевезень поділяються на: загального користування, спеціальних перевезень, нерегулярних

перевезень.

- (28) Відповідно до статті 42 Закону договір про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування міському, приміському та міжміському, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), укладається між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та автомобільним перевізником і вважається укладеним з моменту його підписання сторонами.
- (29) Згідно з частиною першою статті 43 Закону **визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах.**
- (30) Частиною першою статті 44 Закону передбачено, що організація **проведення конкурсу** та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади та **органи місцевого самоврядування.**
- (31) Згідно з частиною восьмою статті 44 Закону договір з переможцем конкурсу (або дозвіл) органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування укладають (або надають) на термін від трьох до п'яти років.
- (32) Пунктом 1 Порядку визначено, що цей порядок визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з перевезення пасажирів на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що виходять за межі території області, на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що проходять територією двох або більше територіальних громад та не виходять за межі території Автономної Республіки Крим чи області, на міських, приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади.
- (33) Пунктом 53 Порядку визначено, що організатор перевезень на внутрішньообласних маршрутах та маршрутах в межах території однієї територіальної громади не пізніше десяти робочих днів з дня опублікування свого рішення на офіційному веб-сайті *укладає з переможцем конкурсу* договір згідно з обов'язковими та додатковими (за наявності) умовами конкурсу та додатковими умовами обслуговування маршруту, наданими перевізником-претендентом.
- (34) У разі письмової відмови перевізника-претендента, який став переможцем конкурсу з перевезення пасажирів, від укладення з організатором перевезень договору такий договір укладається з перевізником-претендентом, який зайняв друге місце. У разі відсутності перевізника-претендента, який зайняв друге місце, рейс (маршрут) включається до об'єкта іншого конкурсу (абзац третій пункту 53 Порядку).
- (35) У разі коли перевізник-претендент, який став переможцем конкурсу, письмово відмовився від виконання перевезень або з ним припинено/розірвано дію договору або дозволу, організатор перевезень приймає рішення щодо визнання переможцем конкурсу перевізника-претендента, який зайняв друге місце, а у разі його відсутності - приймає рішення щодо проведення нового конкурсу за цим об'єктом (абзац четвертий пункту 53 Порядку).
- (36) Організатор перевезень зобов'язаний провести конкурс не пізніше ніж за 45 календарних днів до дня закінчення строку дії договору або дозволу, укладеного (виданого) попередньому переможцю конкурсу. У такому разі дія договору або дозволу, укладеного (виданого) за результатами конкурсу, починається після закінчення строку дії договору (дозволу) на перевезення, укладеного (виданого) відповідно до результатів попереднього конкурсу на цьому об'єкті (абзац десятий

пункту 53 Порядку).

- (37) У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану, враховуючи положення статей 43, 44 Закону, та з метою забезпечення продовження автомобільними перевізниками безперервного здійснення перевезень пасажирів у разі закінчення строку дії відповідних договорів або дозволів Порядок доповнений пунктом 4¹ такого змісту (згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2022 № 512):

«Договір або дозвіл, строк дії якого закінчується у період дії воєнного стану в Україні, вважається таким, дію якого продовжено на період дії воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування.»

Продовження строку дії договору можливе за згодою сторін та за умови підтвердження автомобільним перевізником спроможності виконувати зобов'язання відповідно до укладеного з ним договору».

- (38) Підпунктом 2 пункту 55 Порядку передбачено, що організатор зобов'язаний забезпечити дострокове розірвання договору або анулювання дозволу з автомобільним перевізником у разі наявності фактів порушення ним умов договору або дозволу у частині
- незабезпечення регулярності перевезень з вини перевізника (менш як 90 відсотків за місяць),
 - використання автобусів, що не відповідають зазначеним умовам за пасажиромісткістю, класом, технічними та екологічними показниками, відправлення автобусів з місць, що не передбачені розкладом руху.
- (39) Розірвання договору або анулювання дозволу здійснюється не раніше ніж через 30 календарних днів після надісланого організатором попередження такому перевізникові про недопущення порушення умов договору (дозволу) та встановлення повторного факту такого порушення (повідомлення не застосовується у разі настання транспортної події з вини водія автобуса з потерпілими та/або загиблими, яка спричинена діяльністю перевізника). У такому разі для роботи на автобусному маршруті загального користування призначається організатором конкурсу автомобільний перевізник, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце (за наявності), на строк до закінчення строку дії договору або дозволу, який було розірвано (анульовано). У разі відсутності автомобільного перевізника, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце, призначається організатором конкурсу до проведення конкурсу інший автомобільний перевізник, транспортні засоби якого відповідають за параметрами, класом, категорією, комфортністю і пасажиромісткістю вимогам, передбаченим для відповідного виду перевезень, один раз на строк не більш як три місяці.
- (40) Отже, Законом встановлено виключно конкурсні засади визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування, а підпунктом 2 пункту 55 Порядку передбачається, що інший автомобільний перевізник, який відповідає встановленим вимогам для відповідного виду перевезень, призначається у разі наявності чітко визначених обставин, за умови відсутності автомобільного перевізника, визначеного за результатами конкурсу таким, що зайняв друге місце, один раз і тимчасово на строк не більше як три місяці до проведення конкурсу.
- (41) Таким чином, у разі закінчення строку дії тимчасового договору, укладеного строком на три місяці відповідно до підпункту другого пункту 55 Порядку, організатор зобов'язаний виконувати приписи частини першої статті 43 Закону щодо визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування на

конкурсних засадах.

4. АНТИКОНКУРЕНТНІ ДІЇ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

(42) Міськвиконком листами від 01.07.2024 № 4077/02-23-12 (вх. № 70-01/1651 від 01.07.2024) та від 18.07.2024 № 4559/02-23-3 (вх. № 70-01/1808 від 19.07.2024) надав інформацію та копії документальних матеріалів стосовно договорів, укладених з автомобільними перевізниками за результатами проведених до 24.02.2022 конкурсів з визначення перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування Лозівської міської територіальної громади Харківської області, а також підстав укладання без проведення конкурсів тимчасових договорів з автомобільними перевізниками строком до 3-х місяців і продовження терміну їх дії, а також копії зазначених договорів.

(43) З отриманих документів вбачається наступне.

Маршрути № 3, № 7

(44) Міськвиконкомом 02.06.2020 проведено конкурс з визначення автомобільних перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території м. Лозова (далі - Конкурс).

(45) Рішенням конкурсного комітету (протокол № 1 від 02.06.2020) переможцем Конкурсу (Об'єкт № 3: маршрути № 3 «Центральний ринок – Центральний ринок (Кільце 3)»; № 7 «6 мікрорайон – Центральний ринок») визнано ФІЗИЧНУ ОСОБУ-ПІДПРИЄМЦЯ НЕПОЧАТОВУ НАТАЛІЮ ВІКТОРІВНУ (реєстраційний номер облікової картки платника податків (*інформація з обмеженим доступом*), далі – ФОП НЕПОЧАТОВА Н.В.).

(46) Рішення конкурсного комітету введено в дію рішенням Міськвиконкому від 10.06.2020 «Про введення в дію рішення конкурсного комітету з визначення автомобільних перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування від 02.06.2020р.».

(47) З ФОП НЕПОЧАТОВОЮ Н.В. укладено договір від 02.07.2020 № 3 на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування № 3, № 7. Строк дії договору: з 06.07.2020 до 05.07.2021 (інформація наведена у **Додатку № 2**).

(48) Після закінчення строку дії договору від 02.07.2020 № 3, укладеного за результатами Конкурсу, Міськвиконкомом з ФОП НЕПОЧАТОВОЮ Н.В. укладені договори від 06.07.2021 № 3-1ТЧ, від 30.09.2021 № 3-2ТЧ, від 05.01.2022 № 3-3ТЧ, від 06.04.2022 № 3-4ТЧ, від 05.07.2022 № 3-5ТЧ, від 06.10.2022 № 3-6ТЧ, від 05.01.2023 № 3-7ТЧ, від 06.04.2023 № 3-8ТЧ, від 06.07.2023 № 3-9ТЧ, від 06.10.2023 № 3-10ТЧ, від 05.01.2024 № 3-11ТЧ на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування строком на 3 місяці кожний.

(49) Згідно з пунктом 7.1. розділу 7 «СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ» строк дії договору від 05.01.2024 № 3-11ТЧ становить з 06.01.2024 до 05.04.2024.

(50) Крім того, вказаний договір містить пункт 7.2 розділу 7 «СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ» наступного змісту: *«Відповідно до пункту 14¹ Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 № 176 (зі змінами), дія даного Договору продовжується на період воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування»* (мова оригіналу).

(51) Таким чином, Міськвиконкомом всупереч діючому законодавству без проведення конкурсів 11 разів укладались договори на перевезення пасажирів на міських

автобусних маршрутах загального користування № 3, № 7. До того ж, строк дії договору від 05.01.2024 № 3-11ТЧ складає понад 3 місяці, що не передбачено Законом та Порядком (інформація наведена у Додатку № 1).

Маршрути № 2, № 6

- (52) Міськвиконкомом 02.06.2020 проведено Конкурс.
- (53) Рішенням конкурсного комітету (протокол № 1 від 02.06.2020) переможцем Конкурсу (Об'єкт № 2: маршрути № 2 «4 мікрорайон – Центральний ринок (Кільце 2)»; № 6 «с. Домаха – Центральний ринок») визнано ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ТРАНС-СЕРВІС» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом), далі – ПП «ТРАНС-СЕРВІС»).
- (54) Рішення конкурсного комітету введено в дію рішенням Міськвиконкому від 10.06.2020 «Про введення в дію рішення конкурсного комітету з визначення автомобільних перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування від 02.06.2020р.».
- (55) З ПП «ТРАНС-СЕРВІС» укладено договір від 02.07.2020 № 2 на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування № 2, № 6. Строк дії договору: з 08.07.2020 до 07.07.2025 (інформація наведена у Додатку № 2).
- (56) За зверненням ПП «ТРАНС-СЕРВІС» від 22.12.2020 № 597, договір від 02.07.2020 № 2 достроково розірвано з 01.01.2021.
- (57) Міськвиконкомом по маршруту № 2 («4 мікрорайон – Центральний ринок (Кільце 2)») з ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ-ПІДПРИЄМЦЕМ ЖОВТИМ АНАТОЛІЄМ ЮРІЙОВИЧЕМ (реєстраційний номер облікової картки платника податків (інформація з обмеженим доступом), далі – ФОП ЖОВТИЙ А.Ю.) 11.01.2021 на підставі пункту 55 Порядку укладено тимчасовий договір № 2-1ТЧ зі строком дії з 11.01.2021 до 31.03.2021.
- (58) В подальшому, Міськвиконкомом з ФОП ЖОВТИМ А.Ю. за вищезазначеним маршрутом укладені договори від 01.04.2021 № 2-2ТЧ, від 01.07.2021 № 2-3ТЧ, від 30.09.2021 № 2-4ТЧ, від 31.12.2021 № 2-5ТЧ, від 31.03.2022 № 2-6ТЧ, від 30.06.2022 № 2-6ТЧ, від 30.09.2022 № 2-7ТЧ, від 30.12.2022 № 2-8ТЧ, від 31.03.2023 № 2-9ТЧ, від 30.06.2023 № 2-10ТЧ, від 29.09.2023 № 2-11ТЧ, від 01.01.2024 № 2-12ТЧ на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування строком на 3 місяці кожний.
- (59) Згідно з пунктом 7.1. розділу 7 «СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ» строк дії договору від 01.01.2024 № 2-12ТЧ становить з 01.01.2024 до 31.03.2024.
- (60) Крім того, вказаний договір містить пункт 7.2 розділу 7 «СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ» наступного змісту: «Відповідно до пункту 14¹ Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 № 176 (зі змінами), дія даного Договору продовжується на період воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування» (мова оригіналу).
- (61) Міськвиконкомом по маршруту № 6 («с. Домаха – Центральний ринок») з ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ-ПІДПРИЄМЦЕМ ШЕВЧЕНКО ЛЮДМИЛОЮ ОЛЕКСІЇВНОЮ (реєстраційний номер облікової картки платника податків (інформація з обмеженим доступом), далі – ФОП ШЕВЧЕНКО Л.О.) 04.01.2021 на підставі пункту 55 Порядку укладено тимчасовий договір № 2-2ТЧ зі строком дії з 04.01.2021 до 31.03.2021.
- (62) В подальшому, Міськвиконкомом за вищезазначеним маршрутом укладені договори

на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування зі строком дії 3 місяці кожний з:

- ФОП ШЕВЧЕНКО Л.О. від 01.04.2021 № 6-2ТЧ, від 01.07.2021 № 6-3ТЧ.
 - ФОП ЖОВТИМ А.Ю. від 30.09.2021 № 6-4ТЧ, від 31.12.2021 № 6-5ТЧ, від 31.03.2022 № 6-6ТЧ, від 30.06.2022 № 6-6ТЧ, від 30.09.2022 № 6-7ТЧ, від 30.12.2022 № 6-7ТЧ, від 30.03.2023 № 6-8ТЧ, від 30.06.2023 № 6-10ТЧ, від 29.09.2023 № 6-11ТЧ, від 01.01.2024 № 6-12ТЧ.
- (63) Згідно з пунктом 7.1. розділу 7 «СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ» строк дії договору від 01.01.2024 № 6-12ТЧ становить з 01.01.2024 до 31.03.2024.
- (64) Крім того, вказаний тимчасовий договір містить пункт 7.2 розділу 7 «СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ» наступного змісту: *«Відповідно до пункту 14¹ Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 № 176 (зі змінами), дія даного Договору продовжується на період воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування»* (мова оригіналу).
- (65) Таким чином, Міськвиконкомом всупереч діючому законодавству без проведення конкурсів 12 разів укладались договори на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування № 2, № 6. До того ж, строк дії договорів від 01.01.2024 № 2-12ТЧ та від 01.01.2024 № 6-12ТЧ складає понад 3 місяці, що не передбачено Законом та Порядком (інформація наведена у **Додатку № 1**).

Маршрути № 4, № 8

- (66) Міськвиконкомом 11.03.2021 проведено Конкурс.
- (67) Рішенням конкурсного комітету (протокол № 1 від 11.03.2021) переможцем Конкурсу (Об'єкт № 3: маршрути № 4 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука»; № 8 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука») визнано ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АВТО-ОВІ» (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація з обмеженим доступом*), далі – ТОВ «АВТО-ОВІ»).
- (68) Рішенням конкурсного комітету введено в дію рішенням Міськвиконкому від 23.03.2021 «Про введення в дію рішення конкурсного комітету з визначення автомобільних перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування від 11.03.2021р.».
- (69) З ТОВ «АВТО-ОВІ» укладено договір від 01.04.2021 № 4 на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування № 4, № 8. Строк дії договору: з 01.04.2021 до 31.03.2022 (інформація наведена у **Додатку № 2**).
- (70) Після закінчення строку дії договору від 01.04.2021 № 4, укладеного за результатами Конкурсу, Міськвиконкомом з ПРИВАТНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ТРАНССЕРВІС-2008» (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація з обмеженим доступом*), далі – ПП «ТРАНССЕРВІС-2008») укладені договори від 29.04.2022 № 4/1ТЧ, від 01.08.2022 № 4/1ТЧ, від 31.10.2022 № 4/2ТЧ, від 31.01.2023 № 4/3ТЧ, від 28.04.2023 № 4/4ТЧ, від 31.07.2023 № 4/5ТЧ, від 01.11.2023 № 4/6ТЧ, від 01.02.2024 № 4/7ТЧ на перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування строком на 3 місяці кожний.
- (71) Згідно з пунктом 7.1. розділу 7 «СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ» строк дії договору від 01.02.2024 № 4/7ТЧ становить з 01.02.2024 до 30.04.2024.
- (72) Крім того, вказаний договір містить пункт 7.2 розділу 7 «СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ» наступного змісту: *«Відповідно до пункту 14¹ Правил надання послуг пасажирського*

автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 № 176 (зі змінами), дія даного Договору продовжується на період воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування» (мова оригіналу).

- (73) Таким чином, Міськвиконкомом всупереч діючому законодавству без проведення конкурсів 8 разів укладались договори на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування № 4, № 8. До того ж, строк дії договору від 01.02.2024 № 4/7ТЧ складає понад 3 місяці, що не передбачено Законом та Порядком (інформація наведена у Додатку № 1).
- (74) Виходячи з приписів частини першої статті 43, частини восьмої статті 44 Закону, визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється **виключно на конкурсних засадах. Договір із переможцем конкурсу (або дозвіл) органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування укладають (або надають) на термін від трьох до п'яти років.**
- (75) За інформацією Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, викладеною у листі від 28.05.2024 № 9597/40/10-24, дія пункту 14¹ Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 № 176 (зі змінами) (далі - Правила), поширюється на договори, укладені з перевізниками – переможцями конкурсу терміном дії на строк від трьох до п'яти років, строк дії яких закінчується у період дії воєнного стану в Україні.
- (76) Отже, Міськвиконкомом всупереч діючому законодавству без проведення конкурсів з окремими автомобільними перевізниками були укладені договори про організацію перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі території м. Лозова, строком дії три місяці, які неодноразово переукладались. При цьому, строк дії окремих договорів складає понад 3 місяці, що не передбачено Законом та Порядком.

5. ОПИС РИНКУ, НА ЯКОМУ ВІДБУЛИСЯ АНТИКОНКУПЕНТНІ ДІЇ ВІДПОВІДАЧА

- (77) Листом від 08.07.2024 № 03-62/60-24 (вх. № 70-1/1721 від 08.07.2024) УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ надало інформацію щодо зареєстрованих в Харківській області станом на 08.07.2024 суб'єктів господарювання, основним видом діяльності яких є регулярні пасажирські перевезення автомобільним транспортом (автобусами) приміського та міжміського сполучення за маршрутами, що не виходять за межі області.
- (78) Як вбачається із зазначеного листа, станом на 08.07.2024 в Харківській області зареєстровано 84 суб'єкта господарювання, основним видом діяльності яких є «Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення» (код за КВЕД 49.31), зокрема ТОВ «АВТО-ОВІ», ТОВ «МІСЬКАВТОТРАС БАС», ТОВ «ЛЕНЗ КАРЗ», ТОВ «ПАССІТІ», ПП «ТРАНС-СЕРВІС», ТОВ «АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО-16350», ПП «ДЖЕРЕЛА», ПП «БІРАНД», ТОВ «ЛОЗІВСЬКИЙ АВТОПАРК», ТОВ «АВТО СТОЛИЦЯ+», ФОП РЯБІНІНА СВІТЛАНА ВАСИЛІВНА, ФОП ВИСОЦЬКИЙ ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ, АТ «ВОСТОК», ФОП ТРИКУЛА ІГОР ВАСИЛЬОВИЧ, ТОВ «ПІВДЕНБУДТРАНС», ФОП МАКСИМЕНКО МАРИНА ЄВГЕНІЙВНА, ФОП ЛИЛИК АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА, ТОВ «СТАРБУС АВТО», ТОВ «ТРАНСМЕЙЛ-2012», ПП «ТРАНССЕРВІС-2008», ТОВ «УКРАЇНСЬКІ ПОДОРОЖІ», КП «БАЛАКЛІЙСЬКЕ АТП», ТОВ «ПІВДЕНБУДТРАНС»,

ПРАТ «ВАЛКІВСЬКЕ АТП-16341», ТОВ «ФРЕГАТ-К+», ТОВ «БЛАГО-6», ФОП КУГНО ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ.

- (79) Отже, ринки перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в територіальних межах м. Лозова є конкурентними.
- (80) У період з 04.01.2021 до 01.02.2024 Міськвиконкомом без проведення конкурсів з окремими перевізниками були укладені договори про перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі території м. Лозова № 3 «Центральний ринок – Центральний ринок (Кільце 3)»; № 7 «6 мікрорайон – Центральний ринок»; № 2 «4 мікрорайон – Центральний ринок (Кільце 2)»; № 6 «с. Домаха – Центральний ринок»; № 4 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука»; № 8 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука».
- (81) Тобто, інші автомобільні перевізники позбавлені можливості укласти договори на перевезення пасажирів на конкурсних засадах.
- (82) Бездіяльність Міськвиконкому, яка полягає у непроведенні конкурсів з визначення автомобільних перевізників на вищезазначених автобусних маршрутах загального користування, призвела до недопущення конкуренції на ринках перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі території м. Лозова.
- (83) В свою чергу, недопущення конкуренції є негативним впливом на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.

6. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (84) Згідно зі статтею 13 Конституції України усі суб'єкти права власності рівні перед законом.
- (85) Згідно із статтею 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.
- (86) Одним із принципів, на основі яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні відповідно статті 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», є законність.
- (87) Частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України передбачено, що органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки з цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони чи інших загальносуспільних інтересів.
- (88) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (89) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та

обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у тому числі, органами місцевого самоврядування.

- (90) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено що, зокрема, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (91) Виконання органами влади та органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення конкурентного середовища для здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання завдяки власним досягненням, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою економічної конкуренції.
- (92) Відповідно до приписів частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (93) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського кодексу України, зокрема, органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (94) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.
- (95) Законом України «Про автомобільний транспорт» **встановлені виключно конкурсні засади визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування**, а підпунктом 2 пункту 55 Порядку передбачається, що інший автомобільний перевізник призначається у разі наявності чітко визначених обставин, а також у разі відсутності автомобільного перевізника, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце, та який відповідає встановленим для відповідного виду перевезень, **один раз і тимчасово на строк не більш як три місяці та до проведення конкурсу**. Також, із зазначеного вбачається, що положення пункту 4¹ Порядку не поширюється на зазначений випадок.
- (96) Отже, у разі закінчення строку дії договору, укладеного відповідно до підпункту 2 пункту 55 Порядку, строком на три місяці, **організатор зобов'язаний виконувати приписи частини першої статті 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» (визначення автомобільного перевізника виключно на конкурсних засадах)**.

- (97) Таким чином, зібраними у Справі доказами доведено, що бездіяльність Міськвиконкому, яка полягає у непроведенні конкурсів з визначення автомобільних перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі території м. Лозова № 3 «Центральний ринок – Центральний ринок (Кільце 3)»; № 7 «6 мікрорайон – Центральний ринок»; № 2 «4 мікрорайон – Центральний ринок (Кільце 2)»; № 6 «с. Домаха – Центральний ринок»; № 4 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука»; № 8 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука», є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на відповідних ринках перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування.
- (98) Разом з тим, дії Відповідача, які полягають в укладанні з окремими автомобільними перевізниками на позаконкурсних засадах договорів зі строком дії понад 3 місяці, що не передбачено діючим законодавством, є наслідком бездіяльності Відповідача, пов'язаної з непроведенням Конкурсів у визначений пунктом 55 Порядку тримісячний строк.
- (99) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (100) Листом від 22.01.2025 № 38В (вх. № 70-01/222 від 22.01.2025) Міськвиконком надав інформацію та копії документальних матеріалів про проведення 13.01.2025 засідання конкурсного комітету з визначення автомобільних перевізників на міських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Лозівської міської територіальної громади, а також прийнятого рішення від 21.01.2025 № 78 «Про введення в дію рішення конкурсного комітету з визначення автомобільних перевізників на міських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Лозівської міської територіальної громади».
- (101) Так, відповідно до вищезазначеного рішення (протокол № 1 від 13.01.2025), переможцями Конкурсу визнано:
- ФОП НЕПОЧАТОВУ Н.В. (маршрути № 3 «Центральний ринок – Центральний ринок (Кільце 3)»; № 7 «6 мікрорайон – Центральний ринок»);
 - ФОП ЖОВТОГО А.Ю. (маршрути № 2 «4 мікрорайон – Центральний ринок (Кільце 2)»; № 6 «с. Домаха – Центральний ринок»);
 - ПП «ТРАНССЕРВІС-2008» (маршрути № 4 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука»; № 8 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука»),
- з якими укладені договори на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування строком на 5 років.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

- (102) Зібраними у Справі доказами доведено, що бездіяльність Міськвиконкому, яка полягає у непроведенні конкурсів з визначення автомобільних перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі території м. Лозова № 3 «Центральний ринок – Центральний ринок (Кільце 3)»; № 7 «6 мікрорайон – Центральний ринок»; № 2 «4 мікрорайон – Центральний ринок

(Кільце 2)»; № 6 «с. Домаха – Центральний ринок»; № 4 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука»; № 8 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука», є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на відповідних ринках перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування.

- (103) Міськвиконкомом 13.01.2025 проведений Конкурс з визначення автомобільних перевізників на міських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Лозівської міської територіальної громади, а також прийнято рішення від 21.01.2025 № 78 «Про введення в дію рішення конкурсного комітету з визначення автомобільних перевізників на міських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Лозівської міської територіальної громади», отже вищезазначене порушення Міськвиконкомом припинено.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 3 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (із змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Визнати бездіяльність ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ЛОЗІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи *інформація з обмеженим доступом*, місцезнаходження: *інформація з обмеженим доступом*), яка полягає у непроведенні конкурсів з визначення автомобільних перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі території м. Лозова № 3 «Центральний ринок – Центральний ринок (Кільце 3)»; № 7 «6 мікрорайон – Центральний ринок»; № 2 «4 мікрорайон – Центральний ринок (Кільце 2)»; № 6 «с. Домаха – Центральний ринок»; № 4 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука»; № 8 «4 мікрорайон – вул. О. Бричука», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на відповідних ринках перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК